

Course of study (code)/ Назва дисципліни (шифр)	Римське приватне право (LW0812CRPPR)
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2022/2023 – 2 семестр
Course of study / Назва спеціальності	081 ПРАВО
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	«Право» Перший (бакалаврський) рівень - 3 ECTS Вибіркова Українська
Author / Укладач	Міма Ірина Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права і публічного управління та адміністрування ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ, e-mail: mima_iv@kneu.dp.ua, https://orcid.org/0000-0002-0062-3932

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є студентів з правовою культурою Стародавнього Риму, з основними інститутами римського публічного і приватного права, а також показати вплив римського приватного права на розвиток сучасної світової цивілістики та цивільного права України зокрема. Історичне значення Римського права для України зумовлено тим, що протягом тривалого часу воно в класичному та греко - римському (візантійському) варіантах впливало на формування та розвиток українського права і продовжує впливати на формування концепції права України сьогодні. Юридичне значення Римського права полягає в тому, що понятійний та категоріальний апарат, термінологія сучасного права ґрунтуються на ідеях, засадах та визначеннях, розроблених римською класичною юриспруденцією. Будучи, з одного боку, екскурсом в історію розвитку юриспруденції, римське цивільне право є також тією основою без міцного засвоєння якої значно ускладнюється вивчення в майбутньому курсу цивільного права України – одного з найоб'ємніших у системі вищої юридичної освіти

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни передбачає досягнути значний обсяг відомостей про римське цивільне право, але й запам'ятати найбільш поширені латинські афоризми і терміни, що вживаються в правовій, соціально-політичній та економічній літературі. Опанувати поняття та предмет римського права: рецепцію римського приватного права у Європі та усьому світі; загальні поняття цивільного, сімейного, процесуального, спадкового права; головні джерела римського права: протекнення, становлення та розвитку головних інститутів римського приватного права; основні принципи римського права; вплив римського приватного права на розвиток сучасного цивільного права. Вміти відмежувати цивільні майнові відносини від інших майнових відносин; розуміти рецепцію норм римського права; тлумачити норми пам'яток римського права; поєднати норми римського права з правовими нормами сучасного приватного права України.

Тема 1. Поняття, структура та історичне значення римського приватного права

Поняття римського права. Основні етапи розвитку римського права. Принципи римського права. Поділ римського права на приватне і публічне. Основні системи римського приватного права. Взаємозв'язок цивільного права та права народів. Інституційна та пандектна структура римського приватного права. Історичне значення римського приватного права. Поняття, види, типи і форми рецепції права. Загальні положення про рецепцію римського права. Рецепція римського права у Європі. Рецепція римського права в Україні. Значення римської юриспруденції для розвитку сучасного права. Предмет римського приватного права як навчальної дисципліни. Мета і завдання вивчення римського приватного права. Методи вивчення римського приватного права. Джерела вивчення римського приватного права.

Тема 2. Джерела римського приватного права

Значення терміна «джерело права». Поняття і види джерел римського приватного права. Jus scriptum (писане право). Jus non scriptum (неписане право). Звичаї. Закони XII таблиць як збірник звичаєвого права. Закони у Стародавньому Римі. Постанови народних зборів. Сенатусконсульти. Імператорські конституції. Едикти імператорів. Рескрипти. Мандати. Декрети. Кодифікація імператорських конституцій. Едикти магістратів (претора, курільного еділа, правителя провінції) як специфічна форма правотворення. Кодифікація едиктів. Діяльність юристів. Форми діяльності юристів у Стародавньому Римі. Консультації правознавців. Твори римських юристів. Інституції Гая. Дигести. Твори римських істориків. Твори римських ораторів, письменників, сатириків, філософів тощо. Кодифікація римського права. Кодифікація Юстиніана. Кодекс Юстиніана. Дигести. Інтерполяції. Новели. Звід цивільного права.

Тема 3. Особи у римському приватному праві

Поняття особи у Стародавньому Римі. Види суб'єктів права. Статус свободи. Статус громадянства. Сімейний статус. Цивільна правоздатність. Виникнення та припинення цивільної правоздатності. Зміст цивільної правоздатності. Обсяг цивільної правоздатності. Дієздатність. Чинники, які впливали на дієздатність у Стародавньому Римі. Види дієздатності. Опіка і піклування. Основний поділ населення Римської держави на вільних і рабів. Римське громадянство (виникнення, набуття, припинення). Правове становище римських громадян. Правове становище латинів. Правове становище переґринів. Правове становище вільновідпущеників. Правове становище колонів. Правове становище рабів. Юридичні особи (universitas). Ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб. Виникнення та припинення юридичних осіб у Стародавньому Римі. Представництво та його види в Стародавньому Римі. Діяльність прокуратора як вид добровільного представництва. Діяльність на підставі договору доручення.

Тема 4. Сімейний статус фізичної особи

Особливості регулювання сімейних відносин на різних етапах історії Стародавнього Риму. Римська сім'я. Споріднення. Поняття агнатської та когнатської сім'ї. Особи свого права та особи чужого права. Глава родини (pater familias). Лнії та ступені споріднення. Свояк. Шлюб і його види. Законний римський шлюб. Шлюб з чоловічою владою. Шлюб без чоловічої влади. Конкубат. Контуберніум. Укладення шлюбу. Форми шлюбних церемоній. Умови вступу до шлюбу. Підстави припинення шлюбу. Розлучення. Правові відносини подружжя. Особисті та майнові відносини подружжя у шлюбі з чоловічою владою. Особисті та майнові відносини подружжя у шлюбі без чоловічої влади. Посаг (придане). Дошлюбне дарування.

Відносини батька і дітей. Батьківська влада. Підстави встановлення батьківської влади над дітьми. Узаконення. Усиновлення. Арогація. Адопція. Підстави припинення батьківської влади. Відносини між матір'ю і дітьми.

Тема 5. Захист цивільних прав.

Позови. Форми захисту порушених прав у Стародавньому Римі. Поняття і види приватної саморозправи. Самооборона. Обмеження приватної саморозправи. Встановлення системи викупів. Припинення приватної саморозправи. Поняття судового процесу. Види судового процесу. Легісакційний процес, його стадії. Формулярний процес. Позовні форми звернення. 8 Інтенція. Демонстрація. Кондемнація. Ад'юдикація. Процесуальне представництво. Екстраординарний процес. Поняття і види позовів. Речовий позов (actio in rem). Персональний або особистий позов (actio in personam). Actio stricti iuris (позов — суворого права) та actio bonae fidei (позов — доброї совісті). Actio directa (—прямий позов) та actio contraria (—зворотний позов). Actio utilis (позов за аналогією). Actio ficta (позов з фікцією). Кондикційний позов. Позови штрафні та реперсекторні. Actio poenales (ноксальний позов). Позовна давність. Початок, переривання та призупинення перебігу позовної давності. Відмінність законних строків від позовної давності. Спеціальні засоби преторського захисту. Інтердикти. Стимуляція. Реституція. Введення у володіння.

Тема 6. Речі та речові права: загальні положення

Поняття речей у римському праві. Класифікація речей. Поняття майна. Речі божественного права (res divini iuris) і речі людського права (res humani iuris). Речі приватні та публічні. Речі природного походження та речі штучно створені. Речі тілесні (res corporales) та безтілесні (res incorporeales). Речі, допущені до обігу (res in commercio) та речі, вилучені з обігу (res extra commercium). Співвідношення понять товар і річ. Речі манципні та неманципні (res mancipi та res nec mancipi). Ритуал «манципация». Речі рухомі (res mobiles) та нерухомі (res immobiles). Речі індивідуальні (species) і родові (genera). Речі споживні (res quae usu consumuntur) та неспоживні (res quae usu non consumuntur). Подільні та неподільні речі. Речі прості, складні та складені. Плоди і доходи. Послуги залежних осіб (mercedes). Рента із земельних ділянок (pensiones). Проценти з капіталу (usura). Поняття речового і зобов'язального права. Види речових прав.

Тема 7. Володіння. Поняття володіння (possessio) у римському праві.

Володіння (посідання) і право володіння. Історичні умови виникнення інституту володіння у Стародавньому Римі. Фактичний склад відносин володіння (animus possidendi та corpus possessionis). Співвідношення володіння з правом власності. Умови встановлення володіння (фактичне панування над річчю та володільницьке волевиявлення). Способи та правові наслідки набуття законного та незаконного (добросовісного і недобросовісного) володіння. Припинення володіння. Первісне та похідне володіння. Натуральне та цивільне (інтердиктне) володіння. Володіння кредитором річчю, яку передано в реальну заставу. Володіння в порядку секвестру. Прекарне володіння. Посесорний і петиторний захист володіння. Види володільницьких інтердиктів.

Тема 8. Право власності. Формування поняття про право власності у Стародавньому Римі.

Характерні риси відносин власності. Поняття і зміст права власності. Право володіння. Право користування та право збору плодів (право одержувати прибутки). Право розпорядження. Право захисту. Обмеження права власності. Види права власності. Квіритська власність. Провінційна власність. Преторська або бонітарна власність. Спільна власність. Способи набуття права власності (modus acquirendi) і титул набуття (titulus acquirendi). Первісні способи набуття права власності. Захоплення безгосподарної речі (occupatio). Переробка речі (specificatio). Злиття (confusio) та змішування (commixtio) речей. З'єднання речей (accessio). Набувальна давність (usucapio). Правові способи похідного набуття права власності (манципация, уступка права, традиція). Припинення права власності. Захист права власності. Віндикаційний позов (res vindicatio). Негаторний позов (actio negatoria). Прогібіторний позов (actio prohibitoria). Публіціанський позов (actio in rem Publiciana).

Тема 9. Права на чужі речі. Історичні умови виникнення прав на чужі речі у Стародавньому Римі.

Поняття та особливості прав на чужі речі. Види прав на чужі речі. Сервітути: поняття та види. Законні, договірні, заповідальні й преторські сервітути. Способи встановлення сервітутних прав. Припинення сервітутних прав. Захист сервітутів. Земельні (предіальні) сервітути, їх особливості. Міські та сільські сервітути. Приватні та публічні сервітути. Особисті (персональні) сервітути. Узуфрукт. Узус. Право користування чужим житлом (для проживання). Право користування чужою робочою силою (рабами) або тваринами (худобою). Емфітевзис (право користування чужою земельною ділянкою сільськогосподарського призначення). Підстави встановлення емфітевзису. Права та обов'язки емфітевста та власника земельної ділянки. Захист емфітевзису. Припинення емфітевзису. 10 Суперфіцій (право користування чужою земельною ділянкою для забудови в межах населеного пункту). Підстави встановлення суперфіцій. Права та обов'язки суперфіціарія і власника земельної ділянки. Припинення суперфіцій. Право застави (заставне право). Поняття застави. Форми застави. Фідуціарна угода. Пігнус. Іпотека: поняття, види, підстави виникнення і припинення.

Тема 10. Загальні положення про зобов'язання

Поняття зобов'язання та його роль в економічному житті суспільства. Зміст зобов'язання. Відмінність речового та зобов'язального права. Види зобов'язань. Цивільні (civilis), преторські (honorary) та натуральні (naturales) зобов'язання. Подільні (obligatio dividue) та неподільні (obligatio individue) зобов'язання. Альтернативні зобов'язання. Факультативні зобов'язання. Односторонні та двосторонні зобов'язання. Сторони в зобов'язанні. Множинність осіб у зобов'язанні. Часткові та солідарні зобов'язання. Заміна осіб у зобов'язанні. Новація. Цесія. Переведення боргу. Підстави виникнення зобов'язань. Поняття і види юридичних фактів. Виконання зобов'язань. Вимоги належного виконання зобов'язань. Забезпечення виконання зобов'язань. Поручка (adpromissio). Завдаток (arra). Неустойка (stipulatio poenae). Застава. Поняття невиконання або неналежного виконання зобов'язань. Вина. Форма вини (умисел та необережність). Майнова шкода (збитки). Наслідки невиконання зобов'язань. Підстави звільнення боржника від відповідальності за невиконання або неналежного виконання зобов'язань. Випадок (casus). Непереборна сила (vis major). Припинення зобов'язань, крім виконання. Новація. Залік. Поєднання кредитора і боржника в одній особі. Неможливість виконання (impossibilitum). Звільнення від боргу (remissio debiti).

Тема 11. Договори: загальні положення

Поняття і види договорів. Односторонні та двосторонні договори. Договори «суворого права» та договори «доброї совісті». Консенсуальні, реальні, вербальні та літеральні контракти. Пакти. Зміст договору та його елементи (істотні, звичайні, випадкові). Умови і строки в договорі. Мета договору. Умови дійсності договорів. Законність договору. Вільне волевиявлення сторін. Помилка. Обман. Правоздатність і дієздатність сторін договору. Визначеність змісту договору. Форма договору. Реальна можливість виконання договору. Укладення договору. Оферта. Акцепт.

Тема 12. Окремі види договірних зобов'язань

Вербальні контракти (verbis). Стипуляція (stipulatio). Клятвена обіцянка вільновідпущеника (iuramentum liberti). Встановлення приданого (dotis dictio). Літеральні (письмові) контракти (litteris), способи їх укладення. Журнал (adversaria). Книга прибутків і видатків (codex accepti et expensi). Синграф (syngrapha). Хірограф (chirographum). Консенсуальні контракти, їх види. Договір купівлі-продажу (emptio-venditio). Договір найму речей (locatio rei). Договір найму послуг (locatio conductio operatum). Договір найму роботи (locatio conductio operis). Договір доручення (mandatum). Договір про сумісну діяльність або

договір товариства (societas). Реальні контракти. Позика (matuum). Позичка (commodatum). Зберігання, схов (depositum). Договір застави (contractus pignoratitius). Поняття та види безіменних (інномінальних) контрактів. Договір міни (permutatio). Оціночний договір (aestimatum). Прекарій (precarium). Пакти (pactum). Додаткові (приєднані) пакти. Преторські пакти. Законні (імператорські) пакти.

Тема 13. Позадовговірні зобов'язання

Зобов'язання ніби з договорів (квазіконтрактів). Поняття та ознаки ведення чужих справ без доручення. Права та обов'язки гестора (negotiorum gestor) і господаря (dominus negotii). Зобов'язання, що виникали з безпідставного збагачення (condictio sine causa). Позов про стягнення оплаченого неіснуючого боргу (condictio indebiti). Позов про повернення наданого, мета якого не здійснилася (condictio causa data causa non secuta). Позов про повернення одержаного від крадіжки (condictio ex causa furtiva). Позов про набуття за несправедливою підставою (condictio ex causa injusta). Деліктні зобов'язання. Особиста образа (injuria). Крадіжка (furtum). Пограбування (rapina). Неправомірне знищення або пошкодження чужого майна (damnum injuria datum). Загроза (metus). Обман (dolus malus). Квазіделікти (quasi ex delicto). Відповідальність судді за неналежне здійснення судового провадження. Відповідальність за викинуте або вилите із помешкання на вулицю. Відповідальність за небезпечне для оточення виставлене, підвишене або вивішене майно. Відповідальність 12 власників готелів, заїжджих дворів, судноволодільців за шкоду, завдану майну постояльців або пасажирів.

Тема 14. Спадкове право

Поняття спадкового права. Спадкування (hereditas). Спадкове майно (спадкова маса, спадщина). Спадкодавець і спадкоємець. Види спадкування. Відумерла спадщина (bona vacantia). Основні етапи розвитку римського спадкового права. Спадкування за jus civile. Спадкування за преторським едиктом. Спадкування за імператорськими законами. Спадкування за правом Юстиніана. Стадії процесу спадкування. Відкриття спадщини. «Лежача» (hereditas jacens) спадщина. Прийняття спадщини (hereditas aditio). Спадкова трансмісія. Захист спадкових прав. Спадкування за заповітом. Поняття заповіту (testamentum). Заповідальна правоздатність. Приватні та публічні заповіти. Усні та письмові заповіти. Структура заповіту. Призначення спадкоємця. Обмеження заповідальної свободи в римському праві. Обов'язкова частка в спадщині. Втрата заповітом сили. Спадкування за законом. Черги спадкоємців. Сингулярне наступництво. Легат (legatum), порядок його отримання. Обмеження легатів в римському праві. Чверть Фальцидія. Фідейкоміс (fideicommissum).

C. DEFINITE LEARNING RESULTS / ПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
Програмні результати навчання (ПР)	ПР3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел; ПР5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю; ПР18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи;

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті, презентація, відеокурси)
1 тиждень	Тема 1. Поняття приватного права 1.1. Предмет, суб'єкт та метод римського цивільного права. 1.2. Визначення римського цивільного права та його співвідношення з сучасним цивільним правом України. 1.3. Співвідношення приватного права та цивільного права Стародавнього Риму та сучасної Європи. 1.4. Генеза римського приватного права. 1.5. Інститути римського цивільного права	Лекція, (2 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3,5, додаткова 1,2, 5,6,
2 тиждень		Практичне заняття, (2 год), F2F	1. Поняття та зміст права народів, його взаємозв'язок із цивільним правом. 2. Значення римської юриспруденції для формування і розвитку права. 3. Вплив римського права на становлення цивільного законодавства сучасних правових систем.
1 тиждень	Тема 2. Джерела римського права	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2,3,5, додаткова 1,2,3,

3 тиждень	2.1.Поняття джерел римського права та сучасного права України. 2.2. Види джерел римського цивільного права (джерела виникнення та змісту, пізнання та правоутворення). 2.3. Кодифікація Юстиніана (кодекс, дегести, інституції, новели). 2.4. Corpus iuris civilis. Діяльність юристів. Конституції імператорів	Практичне заняття (дискусія, групова робота) (2 год) F2F	1. Поняття та загальна характеристика джерел римського приватного права. 2. Види джерел римського приватного права. 3.Кодифікація Юстиніана
2 тиждень	Тема 3. Особи 3.1.Поняття особи та суб'єкта права. Правосуб'єктність в Римі.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4,6, додаткова 1,2,3
4 тиждень	3.2.Поняття правоздатності. Виникнення правоздатності. Зміст правоздатності. Обмеження правоздатності. 3.3.Поняття дієздатності. Обмежена дієздатність та частково дієздатні особи. Опіка та піклування. 3.4.Правове положення окремих верств населення Риму. 3.5. Поняття юридичної особи та її правові ознаки. Види юридичних осіб	Практичне заняття (самостійна, групова робота) (2 год)	1. Римське громадянство (виникнення, набуття, припинення). 2. Приватні корпорації у Стародавньому Римі. 3. Діяльність прокуратора як вид добровільного представництва. 4. Представницька діяльність на підставі договору доручення.
3 тиждень	Тема 4. Сімейні відносини 4.1 Поняття сім'ї у римській державі.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2,6, додаткова 1,2, 4
5 тиждень	4.2.Агнатське та когнатське споріднення. 4.3. Шлюб та його види. Умови вступу в шлюб і підстави розлучення. Конкубінат. 4.4.Майнові відносини подружжя. Заручини. Посаг. 4.5. Батьківська влада. Емансипація	Практичне заняття (2 год) F2F	1. Динаміка регулювання сімейних відносин у Стародавньому Римі. 2. Конкубінат.
4 тиждень	Тема 5. Спадкове право 5.1.Поняття спадкового права. 5.2. Поняття і види спадкування. 5.3.Спадкування за заповітом. 5.4.Спадкування за законом. 5.5.Прийняття спадщини	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 5 додаткова 2,4,
6 тиждень		Практичне заняття (презентації, дискусія) (2 год) F2F	1. Поняття і види порядків спадкування. 2. Спадкування за заповітом. 3. Спадкування за законом. 4. Прийняття спадщини. 5. Легати та фідейкоміси. 6. Захист спадкових прав
5 тиждень	Тема 6. Вчення про позов 6.1.Поняття і види позовів. 6.2.Особливі засоби преторського захисту.	Аудиторна лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 4, 6 додаткова 1, 4, 6
7 тиждень	6.3.Поняття позовної давності 6.4.Законні строки. Перерва та призупинення позовної давності	Практичне заняття (презентації, самостійна, дискусія) (2 год) F2F	1. Речовий позов (actio in rem). 2. Персональний або особистий позов (actio in personam). 3. Actio stricti juris (позов "суворого права") та actio bonae fidei (позов "доброї совісті"). 4. Actio directa ("прямий позов") та actio contraria ("зворотний позов"). 5. Actio utilis - позов за аналогією. 6. Actio ficta - позови з ФІКЦІЄЮ. 7. Позови штрафні та реінтерсекторні.
6 тиждень	Тема 7. Володіння та його види	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 3, додаткова 8,

8 тиждень	7.1.Поняття володіння та його види. 7.2.Правові наслідки визнання набувача речей добросовісним і недобросовісним. 7.3.Набуття та припинення володіння. 7.4. Захист володіння	Практичне заняття (презентації, самостійна, дискусія) (4 год) F2F	1. Вчення про володіння у Стародавньому Римі: історія розвитку. 2. Захист володіння
7 тиждень	Тема 8. Право власності. Права на чужі речі 8.1. Поняття права власності. Види права власності. 8.2.Зміст права власності. 8.3. Способи набуття та припинення права власності. 8.4. Захист права власності (віндикаційний позов та негаторний позов). 8.5. Поняття прав на чужі речі: виникнення та розвиток. 8.6.Поняття і види сервітутів. Емфітевзис і суперфіцій. Застава та її форми. (фідуціарна угода, ручна застава, іпотека).	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 2, 3, додаткова 5, 6,
8 тиждень	8.1. Поняття права власності. Види права власності. 8.2.Зміст права власності. 8.3. Способи набуття та припинення права власності. 8.4. Захист права власності (віндикаційний позов та негаторний позов). 8.5. Поняття прав на чужі речі: виникнення та розвиток. 8.6.Поняття і види сервітутів. Емфітевзис і суперфіцій. Застава та її форми. (фідуціарна угода, ручна застава, іпотека).	Практичне заняття (презентації, дискусія, групова робота) (2 год) F2F	1. Формування поняття про право власності у Стародавньому Римі. 2. Спільна власність
10 тиждень	Тема 9. Загальні положення про зобов'язання	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 3, 6 додаткова 1,2,3, 4,
9 тиждень	9.1. Забезпечення виконання зобов'язання. 9.2. Наслідки невиконання зобов'язання. 9.3. Поняття і види договорів у Стародавньому Римі. 9.4. Зміст договору. 3. Умови дійсності договорів. 9.5. Укладення договорів. 9.6. Квзіконтракти. 9.7. Становлення поняття та загальна характеристика зобов'язань із деліктів. 9.8. Класифікація зобов'язань із деліктів. Квзіделікти	Практичне заняття (дискусія, групова робота) (2 год) F2F	1. Поняття контрагентів. 2. Поняття волевиявлення. 3. Поняття конклюдентних дій. 4. Поняття помилки 1. Вербальні контракти. 2. Літеральні контракти. 3. Консенсуальні контракти. 4. Реальні контракти. 5. Безіменні контракти. 6. Пакти

Вивчення дисципліни передбачає виконання двох поза аудиторних контрольних (модульних) робіт.
Перша контрольна модульна робота виконується за темами 1-5, друга – за темами 6-9 у письмовій формі.

Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуальних завдань. Кожен студент індивідуально виконує наступні завдання:

- Значення римської юриспруденції для формування і розвитку права.
- Вплив римського права на становлення цивільного законодавства сучасних правових систем.
- Кодифікація Юстиніана: історичне значення.
- Історичні етапи розвитку судочинства у Стародавньому Римі.
- Приватні корпорації у Стародавньому Римі.
- Структура римського права та його основні системи.
- Види джерел римського приватного права.
- Кодифікація римського права.
- Види позовів у Стародавньому Римі.
- Юридична особа в римському приватному праві.
- Поняття речового і зобов'язального права.
- Формування поняття про право власності у Стародавньому Римі.
- Заставне право в Стародавньому Римі.
- Квзіконтракти в Стародавньому Римі.
- Основні етапи розвитку римського спадкового права.
- Поняття та класифікація речей у римському праві.
- Способи набуття права власності.
- Підстави виникнення зобов'язання.
- Поняття та види договорів у Стародавньому Римі.
- Поняття і види порядків спадкування у Стародавньому Римі.

Замість науково-дослідницької роботи студенти можуть отримати 10 балів за вивчення онлайн курсів на платформі COURSERA (<https://www.coursera.org/>), посилання на курс: <https://www.coursera.org/learn/teoriya-smi#syllabus>

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи містяться в системі MOODLE у:

1. Методичних рекомендаціях до практичних, самостійних та індивідуальних робіт з курсу «Римське приватне право»;

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Агафонов С.А. Римське право : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2005. 144 с.
2. Гай. Институции / Под ред. Л.Л. Кофанова и В.А. Савельева. М.: Юристъ, 1997. 368 с.
3. Дигесты Юстиниана / Перевод с латинского; Отв. ред. Л.Л. Кофанов. В восьми томах. М.: «Статут», 2002. 231 с.
4. Кирпичов О.А., Соловйова В.В. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Донецьк : Юго-Восток, 2007. 320 с.
5. Орач Є.М., Тищик Б.Й. Римське приватне право. Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Ін Юре, 2012. 390 с.
6. Основи римського приватного права: Підручник / За заг. ред. В.І. Борисової та Л.М. Баранової. Х.: Право, 2008. 224 с.
7. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право : підруч. 2-ге вид. К. : Юрінком Інтер, 2009. 528 с

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. канд. юрид. наук І.О. Ізарової. Чернівці : [Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці], 2010. 300 с.
2. Макачук В.С. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вузів. К. : Атіка, 2007. 256 с.
3. Агафонов С. Особливості припинення шлюбу розлученням за стародавнім римським цивільним правом. *Юридичний журнал*. 2005. № 10. С. 64-66.
4. Балко О. Становлення інституту шлюбу в римському праві та у країнах романо-германського типу правової системи. *Віче*. 2010. № 12. С.5-6.
5. Безклубий І. Інститут евікції в Стародавньому Римі та цивільному праві України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2008. № 5. С.44-55.
6. Безрук Л. Розвиток інституту іпотеки в Стародавньому Римі. *Економіка, Фінанси, Право*. 2009. № 5. С.34-38.

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. Mima Iryna. Galyna Nikolaychenko
Methodological framework for budgeting research as a financial process in legal sphere
Scientific Journal of Polonia University
2018-04-06 | journal-article
DOI: [10.23856/2703](https://doi.org/10.23856/2703)
Mima Iryna.
2. The cognition of the Christian normative traditions as a source of understanding law
Visegrad journal on human rights –
2016-10 | journal-article
ISSN: [1339-7915](https://issn.org/issn/1339-7915)
3. Mima Iryna.
Place of Christian-legal traditions in the transformation processes of law
State and law
2016 | journal-article
ISSN: [1563-3349](https://issn.org/issn/1563-3349)
4. Mima Iryna.
Interrelation of the Christian legal traditions and legal policy
Legea si Viata
2015-01-29 | journal-article
ISSN: [1810-309X](https://issn.org/issn/1810-309X)
5. Mima Iryna.
Розгляд сутності праворозуміння з позиції релігійно-правового традиціоналізму
Молодий вчений
2015 | journal-article
ISSN: [2304-5809](https://issn.org/issn/2304-5809)
6. Mima Iryna.
Вплив глобалізаційних процесів на трансформацію релігійно-правових традицій у правовій системі
Право і суспільство
2015 | journal-article
ISSN: [2834-6785](https://issn.org/issn/2834-6785).

H. SIGNS OF REQUIRED PREREQUISITES / ПЕРЕЛІК ПОТРІБНИХ ПЕРЕДУМОВ

Дисципліни, які є необхідними передумовами для вивчення зазначеного курсу: - Теорія держави і права, Історія політичних і правових учень, Історія держави і права.

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	18	6
Практичні (лабораторні)	18	4
Самостійна робота студента (СРС)	45	71
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	9	9
Курсова робота		

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т.ч.:	10	10
оцінювання під час аудиторних занять	20	20
виконання контрольних (модульних) робіт	10	10
виконання і захист завдань самостійної роботи	10	10
науково-дослідницька робота	50	50
Підсумковий контроль (залік)		

Разом

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацьовувати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проектів/курсів проекту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (виключаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);

наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів);

пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

метод проблемного викладу;

дослідницький.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

Zoom – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:
Coursea – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.
EdX – онлайн-курси від закладів вищої освіти.
Prometheus — український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел.

(Положення про академічну доброчесність

URL: https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf)

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри права і публічного управління та адміністрування Державного університету економіки і технологій - протокол № 12. від 28.06.2022 року

Укладачі:

I.V. Міма

H.B. Іванюк

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою права і публічного управління та адміністрування
Протокол № 12. від 28.06.2022 року
В.о. завідувача кафедри

I.V. Міма

Науково-методичною радою Державного університету економіки і технологій
Протокол № 1 від 20.09. 2022 року
Голова науково-методичної ради

V.V. Орлов